

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenhatodik évfolyam.

VII. füzet.

Julius 1877.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Hold-utca, 9. szám, II. em. — A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az Országos Erdészeti-Egyesület alapszabályai.

(Folytatás és vége.)

E l n ö k.

41. §. Az „Országos Erdészeti Egyesület“-et hatóságok, az egyesület körén kívül álló egyének vagy más egyletek irányában képviseli, vezeti a választmány közreműködésével annak minden ügyeit az alapszabályok s a hozott határozatok értelmében.

42. §. Minden köz- és választmányi ülésben az alapszabályok 14. §-a értelmében elnököl, s mint ilyen megnyitja és bezárja a tanácskozást.

43. §. Az egyesület által kiadott okleveleket s mindazon iratokat, melyek annak nevében a hatóságokhoz, más egyletekhez vagy az egyesület körén kívül álló egyénekhez intézettek, aláírja.

44. §. Gondoskodik a választmányi ülések határozatának végrehajtásáról.

45. §. Igazgatja az egyesület vagyónának kezelését. Az egyesületi költségvetés illető rovatában fedezett és 25 frtot meghaladó kiadásokat utalványozza.

46. §. Összehívja a választmányi üléseket és sürgős esetekben, az alapszabályok 16. §-a szerint, rendkívüli közgyűlést is hirdethet, s ezt 30 tag kívánatára is, ha ezek között legalább 10 választmányi tag van, megtenni köteles.

Fontosabb ügyek tárgyalására a választmányi ülésekbe az egyesületi tagok közül bár kit, vagy az egyesület körén kívül álló szakértőket is meghívhat.

A választmányi ülés tárgysorozatát az illetőkkel előre közli. A mennyiben valamely ügy külön intézkedést igényelne, s annak halasztása káros volna, jogában áll a kérdéses ügyet, előleges kidolgozás végett, a választmány valamelyik tagjának kiadni, s azt megbizni, hogy arról a közelebbi választmányi ülésen jelentést tegyen.

47. §. Ha valamely ügyben teljesítendő munkálatra bizottság nevezendő ki, annak tagjait a közgyűlésen vagy választmányi ülésben javaslatba hozza.

48. §. Megjelöli, hogy a tanácskozás tárgyai mily sorban vétessenek föl, megnyitja a tárgyalást, s az illetőknek a bejelentési rend szerint szót ad; felteszi a kérdéseket a szavazásra és kimondja a határozatot.

Örködik a tárgysorozat és napirend pontos megtartása felett, és szükség esetében a közgyűlésen vagy választmányi ülésben rendreutasítást gyakorolhat.

49. §. Ha az elnök tisztének teljesítésében akadályoztatnák, jogai az első- és esetleg a másodalelnökre, ezek távollétében pedig, az alapszabályok 14. §-a értelmében megválasztandó választmányi tagra mennek át.

A l e l n ö k ö k.

50. §. Az egyesületnek két alelnöke van : egy első- és egy másod-alelnök. Ezeknek feladata szükség esetén az elnök helyettesítése. Az alelnökök egyikének mindig erdészeti szakfőnöknek kell lenni.

T i t k á r.

51. §. Teendőihez tartoznak : a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyveinek vezetése, az egyesület szakközlönyének az „Erdészeti Lapok“-nak szerkesztése, végül az egyesület ügyeire vonatkozó minden levelezés.

52. §. Vezeti az egyesületi irodát, s ellenjegyzzi az egyesület által kiadott okleveleket. Az irodai teendők végzésére segédjéül az egyesület irnokot ad.

53. §. Felbontja mindazon leveleket, melyek az egyesülethez vagy annak igazgató választmányához vannak czimezve, azokat az elnöknek bemutatja s gondja van arra, hogy az iktató könyvbe pontosan be legyenek vezetve.

54. §. Az elnök és alelnökök távollétében elintézi az elnök köréhez tartozó, de halasztást nem szenvedhető ügyeket s erről az elnöknek lehető leghamarább jelentést tesz.

55. §. Az iktatókönyvet minden választmányi ülés alkalmával bemutatja, melyet az elnök láttamoz ; ezenkívül kötelessége az egyesülethez érkezett vagy annak nevében az elnök és általa kiadott fontosabb levelezéseket a választmány tudomására hozni, valamint az egyesületnek küldött könyveket is bemutatni.

56. §. A titkár gondoskodik arról, hogy az egyesület minden rendes tagja megtörtént belépését, a neki kézbesített ebbeli nyilatkozat aláírása által, bizonyítsa. Ezen nyilatkozatok a tagok névsorával összeköttetésben nyilván tartandók.

57. §. A titkár kötelessége az egyesület minden vagyonáról gondoskodni, s e végre a butorokról és az egyesületi összes vagyonról készített leltárt nyilvántartani.

58. §. A 25 frtot meg nem haladó és a költségvetés illető rovatában fedezetet találó kiadások utalványozása a titkár teendőihez tartozik, ily kiadások fedezésére sem utalványozhat azonban egy hónapban összevéve 25 frtnál többet.

Egyleti vagyon.

I. Pénztár és pénztárnok.

59. §. Az egyesület pénztári ügyeit a pénztárnok kezeli s ezen célból pénztári naplót vezet, melybe az egyesület mindennemű bevétele és kiadása, úgy a mint történt, az illető okmány hozzácsatolása mellett, felveendő. A pénztári naplót minden választmányi ülésen bemutatja, s a megelőző választmányi ülés óta befolyt összeget és teljesített kiadások összegét a választmány tudomására hozza. Ezenkívül vezeti az egyesületi tagok névjegyzékét, melyben a tagok tartozásait, valamint a tartozás törlesztésére tett fizetéseket felírja s a bejegyzett számokért ő felelős.

E névjegyzéket a fizetések és tartozások kimutatásával az egyesület közlönyében minden évben egyszer közzé teszi.

60. §. Az alapítványokról külön alapítványi könyv vezetetik, mely egyszersmind az egyesület összes alapítványi tőkéjének számadásszerű állását tünteti ki, s melynek bevételeit a befizetett alapítványi tőkék, kiadási tételeit pedig az egyleti tőkevagyon részére vásárolt és jelzálogi biztosítékkal bíró értékpapírok (6. §.) megvételére tett készpénz kiadások képezik.

61. §. A pénztárnok az elnök vagy a titkár utalványára csak azon kiadásokat fizetheti, melyek a költségvetés illető rovatában fedezetüket lelik.

62. §. Az egyesület pénztáránál teljesített befizetések az egyleti közlönyben minden hónapról nyilvánosan nyugtáztatnak; kívánat esetére azonban a tagok külön is értesítendőek a befizetés megtörtént teljesítéséről.

63. §. Olyan rendkívüli kiadások, melyek a megállapított előirányzatban bennfoglalva nincsenek, vagy annak illető tételeit túlhaladják, csak a választmány megelőző jóváhagyása alapján engedhetők meg és fizethetők ki.

64. §. A pénztárt bármikor megvizsgálatni az elnöknek és igazgató-választmánynak jogában áll.

65. §. A pénztárba csak a folyó fizetések fedezésére, illetőleg egy hónapi kiadásokra szükséges pénzkészlet tartható, az ezen felül befolyt és előreláthatólag nem szükséges pénzkészlet, az elnök által kijelölendő valamely jóhitelű pénzintézetnél kamatozólag elhelyezendő, vagy esetleg értékpapírok vásárlására fordítandó.

66. §. Az egyesület értékpapirjai, takarékpénztári könyvei, netalán nagyobb pénzkészlete és a kiválóbb fontossággal bíró okiratok a pénztári szekrény belső vagyis kincsfiókjában (tresor) zár alatt tartandók s ennek kulcsai az elnökönél állanak.

A havonkénti kiadásokra szükséges pénzösszeg, a számadási és alapítványi könyvek és más okmányok a pénztári szekrény többi részébe tartatnak s a pénztárt elzáró két külső kulcs egyike a titkárnál, egyike pedig a pénztárnoknál áll.

A pénztári szekrény másodkulcsai az elnök és az egyesület pecsétjének zára alatt, két külön csomagban vagy az alelnökök vagy a választmányi tagok közt megosztva helyeztetnek el őrizetre.

67. §. Az év végével lezárt számadásokat a következő év első választmányi ülése alkalmával, a számadásttevő az igazgató választmány elé terjeszti, mely azok vizsgálatára 3 egyleti tagot küld ki. Ezen bizottságban 1 tagnak lehetőleg mindig annak kell lenni, ki a közvetlenül megelőző évben a számadás vizsgálatban résztvett.

68. §. A pénztárt és számadásokat megvizsgáló bizottság, a vizsgálat eredményéről és az egylet tőkevagyonának

állásáról a választmány elé jelentést terjeszt, mely azt az egyesület közlönyében kiadja és a számadásokat felülvizsgáló közgyűlési bizottságnak bemutatja, mely aztán a felülvizsgálat eredményéhez képest a közgyűlésnek a számadásttevő részére adandó felmentvény megadása, vagy megtagadása iránt jelentést tesz.

69. §. Addig a míg a pénztárnoki állomás rendszeresen be nem töltetik, az egyleti pénztár kezelését, a fennebbi szabályok értelmében, a titkár vezeti, s ennél fogva ezen idő alatt a pénztári szekrény mindkét külső kulcsa az ő kezénél áll.

II. Deák Ferencz alapítvány.

70. §. Az Országos Erdészeti Egyesület Deák Ferencznek a magyar nemzet nagyfiának, bölcsének és vezérének működése és emléke iránti legmélyebb tiszteletét és hálás elismerését a hazai erdészet körében, s illetőleg az egyesület évlapjain is megörökíteni, s ennek az ifjú nemzedék és a jövő kor részére látható és az egyesület életével együtt örökké tartó jelét óhajtván adni: az 1876. évi decemberhó 17-re Budapestre egybehívott rendes közgyűlés az ugyanezen évi januárhó 31-én Deák Ferencz elhunyt alkalmából megtartott rendkívüli választmányi ülés javaslata alapján: az egyesület saját alapítványi pénztáránál „Deák Ferencz alapítvány“ czimén 10,000 frt alapítványt tesz azon rendeltetéssel, hogy ennek évenkénti kamatja erdészeti irodalmi pályadíjakra vagy az egyesület szakközlönyébe felveendő jelesebb munkák jutalmazására fordíttassék.

71. §. A Deák Ferencz alapítvány 10.000 frt tőkéje magyar földhitelintézeti záloglevelekben alapíttatik, melyek évi kamatja 550 frt.

Az alapítvány első összegét az 1875. évről az 1876. évre átjött pénztári készlet, illetőleg 3000 frt készpénz képezi.

72. §. Az alapítvány tőkéje első sorban az egyesület évi jövedelméből aként létesítendő, hogy az évi számadások lezárása alkalmával meglévő pénzkészlet az igazgató választmány határozata szerint vagy egészen vagy annak a következő évi kiadások fedezésére előreláthatólag nem szükséges része mindaddig az alapítvány tőkéhoz csatoltatik, míg ezen tőke a már e czélra tőkésített összegek kamatjaival, vagy az ezen alapítvány számára tett külön adományokkal együtt magyar földhitelintézeti záloglevelekben névérték szerint 10.000 frtra növekszik.

73. §. A Deák Ferencz alapítvány számára az „Országos Erdészeti Egyesület“ tagjai vagy mások által is az egyesület pénztáránál tett önkéntes adományok az alapítványi emlékkönyvbe névszerint és az ajándékozott összeg bejegyzésével vezetnek be, s az egyesület közlönyében nyilvánosan nyugtáztatnak.

74. §. A Deák Ferencz alapítvány bevételeiről és magyar földhitelintézeti záloglevelek vásárlására fordítandó kiadásairól az alapítványi emlékkönyvben számadásszerű pontos feljegyzés vezetendő mindaddig, míg a magyar földhitelintézeti záloglevelekben és névérték szerint 10.000 frtot tevő tőke együtt leend, mely idő után az alapítványi tőke az egylet alapítványi pénztárával együttesen kezeltetik, de mindemellett olyképen, hogy ezen tőke kamatjövödelme mindig külön lesz kimutatandó. Ezen alapítvány mindennemű kiadásait az egyesület rendes pénztára fedezi; az alapítványi emlékkönyv számadásainak megvizsgálását, mindaddig, míg a 10.000 frt tőke a rendes alapítványi pénztárnak átszolgáltatik, az egyesület rendes számadásainak vizsgálatát teljesítő bizottságok végzik.

75. §. A Deák Ferencz alapítvány kamatját vagy egész összegben, vagy a szerint a mint czélszerűnek fog ismertetni, az egésznél kisebb részben vagy részletekben az „Országos Erdészeti Egyesület“ igazgató választmányának javaslata alap-

ján, az egyesület rendes közgyűlése a magyar erdészeti irodalom előmozdítása céljából erdészeti magyar szakmunkák pályadíjára tüzi ki. A jutalmazandó munkáknak eredetileg magyar nyelven írt önálló becsü műveknek kell lenni. Ha azonban az egyesület igazgató válaszmánya, illetőleg közgyűlése jónak látandja, ezen alapítvány kamatját idegen nyelven írt erdészeti jelesebb szakművek magyar nyelvre leendő fordítottására és kiadására is felhasználhatja.

Ha oly jelentékenyebb munka megiratása, vagy magyar nyelvre való fordítottása, és illetőleg kiadása czéloztatnék, melynek jutalmazására az alapítvány egy évi kamatja elegendőnek nem taláztatnék, ez esetben két vagy három és szükségképen négy évi kamat foglalható e célra össze.

Ha valamely évben az alapítvány kamatja pályadíjakra egészen nem használtatnék fel, vagy alkalmas munkák hiányában kiadható nem volna: akkor az illető évről rendelkezésre maradó összeg az egyesület szakközlönyében az „Erdészeti Lapok“-ban megjelenő közlemények jutalmazására fordítható. Az igazgató válaszmány, és illetőleg a közgyűlés kötelesek az alapítvány jövedelméből legalább 200 frtot minden évben a fentebb megjelölt pályadíjakra fordítani.

76. §. A pályadíjra csak idegen kézzel írt, a pályázati időhatár lejártáig az „Országos Erdészeti Egyesület“ titkári hivatalához czimezve postára adott, avagy ahoz közvetlenül és „pályamű“ felirattal megjelölt boríték alá zártan beküldött oly művek bocsáttatnak, melyek szerzőjének neve a pályázó mühöz csatolt jelíges zárt-levélben foglaltatik. A pályaműveket tartalmazó és rendes időre beérkezett levélsomagok borítéka az igazgató válaszmány ülésében bontatik fel, a kivett pályaművek birálatra adatnak ki, a szerzők neveit tartalmazó jelíges levelek pedig az elnök és titkár pecsétjei alatt levélbe zárandók és az egyleti okiratok közt megőrzendők.

77. §. A Deák Ferencz alapítványra pályázó munkák bírálatát az igazgató választmány által kiküldött bíráló bizottság teljesíti, mely bizottságba, ha szükségesnek ismertetnék, az egyesület körén kívül álló jelesebb szakférfiak is beválaszthatók. A pályadíjat az igazgató választmány ítéli oda, s ekkor csak a nyertes mű jeligéje hozatik nyilvánosságra, a jutalom azonban a szerzőnek csak a legközelebbi rendes közgyűlés alkalmával szolgáltatik ki, ha eziránt a pályadíjat kitűző közgyűlés másként nem intézkednék.

78. §. Mindazon munkák, melyek a Deák Ferencz alapítvány kamataiból jutalmat nyernek, a szerint a mint az igazgató választmány czélszerűnek ismerendi, az egyesület közlönyéül szolgáló „Erdészeti Lapok“ czimű folyóiratban egészen vagy részben közölhetők, s ezt megtagadni a jutalomnyertes szerzőnek nem áll jogában, valamint ezért külön díjazást sem követelhet. A jutalomdíjak kitűzése alkalmával, ha czélszerűnek ismertetnék, a pályázóknak feltételül szabható ki az, hogy nyertes munkáikat legfennebb egy vagy másfél év alatt kiadni tartoznak, s hogy az „Országos Erdészeti Egyesület“ tagjai számára a mű boltiárából legalább 20—30⁰/₀ árkedvezményt adjanak.

Ügyvezető.

79. §. A választmány, ha szükségesnek tartja, minden közgyűlésre egy vagy két ügyvezetőt választ.

A közgyűlésre választott ügyvezetők gondoskodnak a tanácskozás helyiségéről, s mennyiben lehetséges, a gyűlésen résztvevő egyleti tagok elszállásolásáról, különös figyelemmel vannak arra, hogy a közgyűlés helyének vidékén levő mindennemű erdészeti viszonyokat az egyesület tudomására hozzanak, és végül a gyűléshely közelében levő erdők megismerhetése céljából tett erdészeti szemlék alkalmával az egyesület segélyére vannak.

Az egyesület könyvtára.

80. §. Az egyesület erdészeti szakkönyvtárt alapít, melyet a kitünőbb szakmunkák megszerzése és a jelesebb szaklapok járatása által gyarapít.

A tagok az egyesület könyvtárát az egyület helyiségein belül vagy Budapesten azonkívül is szabadon használhatják.

81. §. Minden tag az általa kivett könyvről nyugtát ad, melyben kötelezi magát, hogy ha azt elvesztené vagy megrongálná, akkor az általa okozott kárt vagy beszerzési költséget, az egyesülettől vett felszólítás folytán, haladéktalanul megtéríti, vonakodás esetére pedig feljogosítja az egyesületet, követelésének a legrövidebb szóbeli per útján bármely szabadon választott bíróság előtt érvényt szerezni.

82. §. Kivevő köteles az egyület helyiségéből kivitt könyvet 3 hét alatt visszahozni, s azt csak azon esetben viheti további három hétre ismét el, ha arra nézve a kivitel óta újabb kikölcsozítő nem jelentkezett.

83. §. Ha valaki egy tárgyat hat hétnél hosszabb ideig kívánna magánál tartani, arra nézve az elnökség engedélye szükséges, azonban ezen esetben is köteles azt az egyesülettől netalán vett figyelmeztetés után egy hét eltelte alatt multhatlanul beszolgáltatni, különben a 81. §. ide vonatkozó határozata érvényesül.

Az egyesület pecsétje.

84. §. Az egyesület mindennemű levelei és iratai a titkár őrizete alatt álló egyesületi pecsét alatt adatnak ki.

A pecsét leírása: körmezőben Magyarország czimere, következő körirattal „Országos Erdészeti Egyesület“, alul kisebb betűkkel 1866. deczember 9.;“ melyen még alább fenyőgalyak- és tölgylombok jelképe van koszorúívben előtüntetve.

Választott bíróságok.

85. §. Az egyesületi viszonyokból keletkező perlekedések választott bíróság által döntendők el, mely czélra a perlekedő tagok mindenike az egyesületi tagok közül egy bírót nevez, s ezek maguknak elnököt választanak, melyre nézve, ha azok meg nem egyezhetnének, az ajánlottak közt sorshuzás fog dönteni. A választott bíróság ítélete ellen az 1868. évi LIV. tv.-czikk IX-ik czime, III-ik fejezetének 509. §-a értelmében sem felebbezésnek, sem perujításnak nincs helye.

Ha a perlekedő tagok valamelyike bírót nem választana a perkérdés fölött sommás szóbeli eljárás utján, az egyesület által választandó rendes bíróság dönt.

Az egyesület fölосzlása.

86. §. Ha az egyesület föl akarna oszolni, e kérdést először csak az egyesületi összes tagok egy harmadának jelenlétében tárgyalhatja, s a jelenlévők legalább két harmadának szavazata által döntheti el. Ha a főntebbi czélből kitüzött első közgyűlésen legalább egyharmada a tagoknak nem jelent meg, ugy azon időtől számítva 6 hónap mulva e tárgyban uj közgyűlés hirdettetik, melyen a jelenlévők két harmada dönt.

Fölосzlás esetében az egyesületi vagyonnak erdészeti célok javára leendő kezelése és gyümölcsöztetése iránt, valamint a Deák Ferencz alapítványnak az ezen alapítványra vonatkozó szabályok értelmében (70—78. §.), ki által leendő kezelése fölött a közgyűlés intézkedik. Ebbeli határozatát az egyesület a m. kir. kormánynak följelenti.

87. §. A mennyiben az egyesület a jelen alapszabályokban meghatározott czélt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által, ha netán további működésének folytatása által az állam, vagy az együleti tagok vagyoni

érdeke veszélyeztetnék, működése haladéktalanul felfüggeszthető, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg feloszlatható, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különbeni feloszlítás terhe alatt kötelezhető.

Budapest, 1876. december 17-én.

(P. h.)

Tisza Lajos, elnök.

Bedő Albert, titkár.

6681. sz.

Jelen alapszabályokat jóváhagyom.

Budapesten, 1877. április 6.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi Ministerium.

(P. h.)

Trefort.

A vasutak talpfa-szükséglete és ennek fedezete.

A tölgyfaerdők évről-évre apadó fatömege s az iparnak a tölgyfaanyagok iránt fokozódó kívánalma már régen felkelték az erdészek és fakereskedők figyelmét, s mindinkább érlelik azon meggyőződést, hogy a tölgyesek okszerű fenntartására vagy ily erdők telepítésére ideje van az eddiginél jobban gondolni, ha mi sem akarjuk azt, hogy úgy kifogyjunk a tölgyfából, mint Németország.

Ezen most jelzett általános tapasztalattól eltérőleg a tölgyfa anyagkészletnek a vasutak által igénybe vett csekélyebb mennyiségére és illetőleg annak elegendő mérvben való meglétére utalni indithatta Berg bárót arra, hogy az osztrák erdészeti havi folyóirat f. évi január havi füzetében „a vasuti talpfa és az erdő“ czim alatt kiadott cikkét megírja.

Szerző ezen közleményében azon pontból indul ki, hogy a vasutak törekvése, a ruganyos fát a vassal pótolni, még